

Manifest tegen de wapenwedloop van wantrouwen

- Diversiteit - Democratie - redactie Waterstof - We moeten ons niet via religieuze en ideologische scheidslijnen uit elkaar laten spelen in deze tijden van terreur. Dat is de strekking van het Manifest *Verdedig de imperfecte samenleving* dat op de site van Waterstof is gepubliceerd.

De initiatiefnemers zijn twee promovendi van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Mark van Ostaijen en Shivant Jhagroe. De laatste is ook oud-redacteur van Waterstof.

Ze bepleiten samen met achttien ondertekenaars om te stoppen met de 'wapenwedloop van wantrouwen'.

De ondertekenaars omschrijven zichzelf als 'een groeiende groep jonge mensen die niet uitgespeeld wil worden langs deze scheidslijnen'. Hun uitgangspunt is dat elke samenleving imperfect is. Zodoende pleiten zij ervoor om die imperfectie te omarmen in plaats van het als middel te van uitsluiting te accepteren.

Lees hier het Manifest, de argumenten en de conclusie. Wat vindt u?
Waterstof is benieuwd naar uw reacties.

Binnenkort publiceert Waterstof een interview met de opstellers van het manifest.

Verdedig de imperfecte samenleving

Na iedere terroristische aanslag komen ze weer. De verwijten. De vingers. De schuldigen.

Zo is het doorgaans een aanval op 'onze beschaafde waarden'. Op 'onze manier van leven'. Of zelfs op 'de Westerse beschaving'. Maar dergelijke oorlogsretoriek werpt een dam op. Nu gaan Nederlanders nogal prat op het bouwen van dijken en dammen, maar hier trekken wij graag onze vinger uit.

Er is verwarring over wie wat moet zeggen in tijden van terreur. Volgens Ahmed Aboutaleb moeten moslims zich uitspreken tegen radicalisme. Volgens hem plegen jihadisten zelfs 'verraad' aan 'onze grootouders'. Ook Fidan Ekiz stelt in haar documentaire *Alles komt goed?* dat 'de moslimgemeenschap' meer van zich mag laten horen. Omgekeerd stellen historicus Zihni Özdil en journaliste Nadia Ezzeroili dat het juist ligt aan een intolerant of institutioneel racistisch Nederland en ligt de sleutel bij een meer 'inclusieve' samenleving.

Zo wordt bij problemen al snel naar de Ander verwezen. Maar, zoals schrijver Rutger Lemm betoogde in *NRC Handelsblad* (23-04-2016), moeten we die 'wapenwedloop van wantrouwen' doorbreken. Dat doorbreken we door naar de Ander in onszelf te wijzen, omdat we allemaal soms imperfect en onredelijk zijn.

Dat 'wij' is een groeiende groep jonge mensen die niet gereduceerd wil worden tot 'Nederlander', 'liberaal', 'moslim' of 'christen' en niet uitgespeeld wil worden langs deze scheidslijnen. Een groep die dagelijks omgaat met culturele, religieuze, seksuele en etnische verschillen en die liever koestert dan

problematiseert.

Deze groep voelt zich geroepen om zich uit te spreken middels dit Manifest, om manifest te maken wat hun dagelijkse realiteit is. Een realiteit van mensen die dagelijks uiting geven aan hun lof, hoop en twijfel. Tegenover elkaar én met elkaar. Die kritisch, speels en ironisch met elkaar omgaan. Soms met humor, soms bloedserieus. Vooral omdat in tijden van terreur twijfel, kritiek en reflectie zo deugdzaam zijn. Want zonder die waarden geen open samenleving, en die verdedigen wij. Kritisch. Of zoals Popper stelde:

“Eén van de beste eigenschappen van redelijkheid is het openstaan voor kritiek, het aanvaarden dat we bekritiseerd worden en gretig zijn om ook onszelf te bekritisieren [...]. Zo'n houding impliceert ook de vaststelling dat we altijd in een imperfecte samenleving zullen leven [...] vooral omdat er altijd onoplosbare conflicten over waarden zullen zijn. [...]. Deze waardenconflicten zijn mogelijk waardevol en essentieel voor een open samenleving” (Popper, 1992: 132).

Noem ons naïef, idealistisch of een multiculturele elite. Maar we spreken onze naïeve idealen liever hardop uit dan dat we stilstaand zwijgen in realisme. Zie het als één van vele ‘micro-revoluties’, zoals *De Correspondent* journalist Sinan Çankaya onlangs voorstelde of een ‘uitweg’ op de hartenkreet van *De Groene* journalist Hasan Bahara.

Want elke samenleving is imperfect, ook de onze. Klassenverschillen, institutioneel racisme en ongelijkheid wuiven we niet weg, maar kijken het recht in het gezicht. Zo ontwikkelen problemen rond migratie, onderwijs, huisvesting en arbeidsmarkt zich vooral langs sociaaleconomische scheidslijnen. Die scheidslijnen zijn politiek gezien minder sexy, maar maatschappelijk gezien veelzeggender. Niet toevallig is dit Manifest ondertekend door twintig jonge sociaaleconomisch bevoorrechte en internationaal georiënteerde sympathisanten.

Dus ja, wij accepteren onze imperfecties. En ja, we accepteren zeker dat ons standpunt wordt bekritiseerd. Maar wat we niet accepteren is dat die kritiek een middel wordt om elkaars imperfectie te benadrukken langs dubieuze scheidslijnen. Dus verenigen we ons opdat geen enkel individu zich op basis van zijn etnische, culturele, seksuele, nationale of religieuze achtergrond zou moeten uitspreken tegen terreur.

Waar we ons wel tegen uitspreken is tegen de verbale terreur van dubieuze

scheidslijnen.

Dus, stop de verbale terreur. Laat je niet uitspelen. Sluit je aan. En verdedig onze imperfecte open samenleving.

Ondertekend door:

Mark van Ostaijen, 32, Den Haag
Shivant Jhagroe, 32, Den Haag
Britt Boeddha-van Dongen, 28, Rotterdam
Frank van Steenbergen, 33, Rotterdam
Jaron Harambam, 33, Amsterdam
Renske Cornelissen, 32, Rotterdam
Navin Boeddha, 28, Rotterdam
Ilona van Breugel, 27, Gouda
Sabah el Fizazi, 33, Rotterdam
Malika el Ajjouri, 33, Rotterdam
Gökhan Turan, 32, Rijswijk
David Kligen, 31, Amsterdam
Ceyhun Eroglu, 32, Den Haag
Warda Belabas, 27, Rotterdam
Jeroen Schilder, 29, Rotterdam
Rachida Belhadj, 28, Bergen op Zoom
Ouafa Zougary, 28, Rotterdam
Amit Sampat, 26, Heerhugowaard
Mohammed Bourakba, 29, Rotterdam
Maria Luce Sijpenhof, 32, Rotterdam
Souad Aitikne, 27, Rotterdam